

Dues peces de l'Arqueta de Banyoles van «assistir» a una funció d'òpera al Liceu

L'advocat Carles Mascort revela sucoses anècdotes del llarg i laberíntic procés de recuperació de l'orfebreria gòtica

Carles Mascort exposa el cas mentre projecta imatges de l'Arqueta.

GIRONA | D.B.

Dues de les valuoses planxes de l'Arqueta de Banyoles, les corresponents a les figures de Sant Francesc i Sant Jaume, van "assistir" la primavera de l'any 2005 a una funció d'òpera al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, segons va revelar ahir l'advocat Carles Mascort, que va exposar en una conferència sucoses anècdotes. Mascort va donar a conèixer detalls fins ara no publicats de les llarguíssimes i complicadíssimes negociacions per

recuperar 21 de les 28 peces d'una caixa única de l'orfebreria gòtica catalana, que el famós lladre d'art antic Erik El Belga havia espoliat del monestir de Sant Esteve de Banyoles un quart de segle abans, la nit del 12 de gener de 1980.

Mascort, que va actuar com a advocat del Bisbat de Girona en aquell afer, va pronunciar la ponència La recuperació de l'Arqueta de Banyoles, una experiència singular, en el marc del simposi Crims contra el patrimoni: riscos i protecció, organitzat al CaixaFòrum per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC) de la UdG, amb 90 inscrits el bisbe, Francesc Pardo, entre els oients.

Mascort va aprofitar la llicència que dóna la distància i el pas del temps per fins i tot bromejar i reconèixer que va arribar a fer 21 viatges a Holanda per negociar amb l'enrevessada parella de col·leccionistes d'art antic que tenien bona part de les peces i, quan per fi va poder tenir a les mans les dues primeres peces de l'arqueta, Sant Francesc i Sant Jaume, un alt funcionari del Govern espanyol amb el qual tenia contacte telefònic es va oposar, per raons de compliment legal, a la sortida per la frontera, i pretenia que l'advocat gironí retornés les peces als col·leccionistes i "ja les aniríem a buscar més endavant".

Aleshores Mascort, que no podia superar els controls de l'aeroport de Brussel·les amb les peces a sobre, va decidir conduir en cotxe fins a Girona i, a l'altura de Lió, va aturar-se en un hotel sense sortir de l'autopista, per prudència i, davant l'espantosa possibilitat de ser víctima d'un robatori, va decidir dormir amb Sant Francesc i Sant Jaume dins el llit. "Amb perdó del Bisbe, però és que no me'n fiava ni de tenir-les a la tauleta de nit", va confessar Mascort. Va arribar a Girona quan ja era cap de setmana i com que el Bisbat no li podia recollir les peces fins al dimarts i tenia entrades per un concert al Liceu, Mascort va decidir endur-se a sobre les dues peces i va anar a escoltar òpera a Barcelona amb les figures de l'arqueta al damunt.

El robatori de l'Arqueta es va produir el 1980 i un parell d'anys després es van recuperar les dues figures principals de Sant Martírià. Però la caixa de fusta de l'arqueta seguia presentant un anguniós aspecte despallada de decoració de plata i no va ser fins 17 anys després, el 1997, que la professora Francesca Español va indetificar dues peces més en un catàleg de la sala de subhastes Sotheby's de Londres. Mascort va revelar que Sotheby's, malgrat les gestions de la Interpol, va posar "moltes reticències a donar informació". El Govern espanyol va forçar, abans dels Jocs de Barcelona, el trasllat del negre del Museu Darder a Botwana, per evitar un conflicte diplomàtic, i a canvi es va comprometre a fer tot el possible per recuperar les peces de l'arqueta, un altre símbol de la capital del Pla de l'Estany.

Aquest fet va facilitar l'aportació econòmica del Govern espanyol, que va haver de comprar unes obres que havien estat sostretes, i també va facilitar la gestió internacional policial i diplomàtica que va concloure el 2009 amb la recuperació de la major part de les peces, en una etapa final amb la intermediació de la Caja de Ahorros del Mediterraneo. A més, el 2007 s'havien recuperat el Sant Benet i Santa Llúcia que Sotheby's tenia a Londres. Així, l'octubre del 2010 l'Arqueta va poder ser visitable de nou degudament restaurada en una sala del Monestir de Sant Esteve, acondicionada amb noves mesures de seguretat. Mascort va explicar que ara, amb el pas dels anys, pot donar compte d'aguns detalls, però mai ho podrà explicar tot sobre el cas "més important" de la seva carrera. Respecte a les 7 peces encara no recuperades, l'advocat va assegurar que, a dia d'avui, continua fent gestions i no descarta aconseguir-ne alguna, però potser no serà possible reintegrar totes les peces obrades entre el 1413 i el 1453 al taller de Francesc Artau.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/cultura/2015/12/05/dues-peces-larqueta-banyoles-assistir/756376.html?utm_source=rss